

دستور عمل اجرایی

برنامه حمایت تغذیه ای مادران باردار و شیرده دچار سوء تغذیه نیازمند

پیرو تفاهم نامه مشترک فی مابین معاونت بهداشت و کمیته امام خمینی (ره) برنامه حمایت تغذیه ای مادران باردار و شیرده دچار سوء تغذیه نیازمند در **مناطق روستایی و حاشیه شهرها** برخی از شهرستان های تحت پوشش آن معاونت که براساس شاخص های نیازمندی منطقه انتخاب شده اند، اجرا می شود.

هدف

ارتقاء وضعیت تغذیه مادران باردار نیازمند تحت پوشش برنامه حمایت تغذیه ای این برنامه با مشارکت بخش های زیر به مورد اجرا گذاشته می شود:

- ۱- کمیته امام خمینی (ره)
- ۲- معاونت بهداشت وزارت بهداشت شامل:
 - مرکز مدیریت شبکه
 - دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس
 - دفتر بهبود تغذیه جامعه

گروه هدف مداخله:

در این برنامه، مادران باردار از ابتدای ماه چهارم حاملگی تا ۶ ماه پس از زایمان و به مدت ۱۲ ماه تحت پوشش قرار می گیرند و منظور از مادران شیرده در حقیقت همان مادران بارداری هستند که از ابتدای برنامه تحت پوشش بوده اند. تا بدین ترتیب از شیردهی موفق برخوردار شوند.

مناطق مداخله: در این برنامه **مناطق روستایی و حاشیه شهرهای انتخاب شده مورد مداخله قرار می گیرند.**

نکات اجرایی برنامه:

- جمعیت هدف این برنامه عبارت از مادران باردار نیازمندی است که در مناطق روستایی و حاشیه شهرها زندگی می کنند.
- ارسال فرم مشخصات فردی مادر و تحویل سبد غذایی حمایتی، موکول به موافقت کتبی مادر از طریق دادن پاسخ مثبت به پرسش **"آیا مادر باردار/ شیرده با سوتغذیه خواهان معرفی به کمیته امداد حضرت امام (ره) برای دریافت سبد غذایی است؟"** خواهد بود. و در صورت پاسخ **"بلی"** مادر واجد شرایط، معرفی مادر برای دریافت سبد غذایی بلامانع است.
- کلیه مادرانی که سبد غذایی دریافت می کنند ملزم به دریافت کارت مراقبت و شرکت در کلاس های آموزشی مربوطه و که توسط کارکنان بهداشتی برگزار می شود، می باشند.
- کارت حضور مادران در کلاس آموزشی تهیه و حضور مادر در کلاس آموزشی پس از تائید خانه بهداشت/ پایگاه سلامت/ مراکز خدمات جامع سلامت مبنی بر آموزش کامل مادر در خصوص مسائل بهداشتی، تغذیه ای در کارت مخصوصی که تهیه شده است ثبت گردد.
- در صورت شرایط بحرانی همچون کرونا آموزش های مجازی یا از راه دور جایگزین کلاس های حضوری شود لازم به ذکر است که آموزش های لازم در مراقبت های بارداری همچون سابق ادامه خواهد داشت.

- با توجه به وضعیت بارداری مادر، ضرورتی بر حضور مادر جهت دریافت سبد غذای نیست و هر یک از اعضای خانواده می تواند نسبت به دریافت سبد غذایی اقدام نماید.
- اولویت پذیرش با مادران باردار زیر ۶ ماه می باشد.
- گزارش عملکرد در پایان هر سال توسط دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی تکمیل و به ستاد وزارت بهداشت ارسال می شود.
- گزارش عملکرد سالانه وضعیت تغذیه مادران تحت پوشش توسط وزارت بهداشت تهیه و به کمیته امداد ارسال می شود.
- سبد غذایی پیشنهادی توسط وزارت بهداشت ارائه می شود. استانها با توجه به غذاهای بومی می توانند مواد غذایی سبد را با هماهنگی وزارت بهداشت و کمیته امام خمینی (ره) جایگزین نمایند.

شاخص های انتخاب مادران باردار تحت پوشش برنامه:

الف) نیازمند بودن مادر

استحقاق سنجی و بررسی وضعیت اقتصادی و معیشتی مادران توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) انجام می شود. لیست نهایی مادران مشمول حمایت تغذیه ای که یک یا چند شاخص نشان داده شده در جدول زیر را دارا می باشند توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) نهایی می شود.

ب) شاخص های بهداشتی - تغذیه ای مطابق جدول زیر که توسط معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی انجام میشود

نام شاخص	امتیاز
BMI کمتر از ۱۸/۵ در شروع بارداری	۴
هموگلوبین کمتر از ۱۱ گرم در دسی لیتر	۲
وزن گیری کمتر از حد مطلوب در دوران باردار	۲
وزن کمتر از ۴۵ کیلوگرم در قبل از بارداری	۱

- در صورتی که امتیاز کسب شده مادر ۷ الی ۹ باشد در اولویت اول دریافت سبد غذایی قرار می گیرد.
- در صورتی که امتیاز کسب شده مادر ۴ الی ۶ باشد در اولویت دوم دریافت سبد غذایی قرار می گیرد.
- در صورتی که امتیاز کسب شده مادر ۱ الی ۳ باشد در اولویت سوم دریافت سبد غذایی قرار می گیرد.

مادران زیر تحت پوشش برنامه قرار نمی گیرند:

مادرانی که به طور منظم جهت دریافت مراقبت های دوران بارداری مراجعه نمی کنند واجد شرایط دریافت سبد غذایی نخواهند بود.